

◄ مازیار معاونی

سیاست تولید مجموعه‌های مناسبتی محرم سیاستی بود که از سال ۸۰ در دستور کار تلویزیون قرار گرفت. تا پیش از آن تنها مجموعه‌های مناسبتی سیما مجموعه‌های ویژه ماه رمضان و سریال‌های نوروزی بودند که به دلیل بهره‌مندی از شیوه پخش هرشبی از محبوبیت بسیار بالاتری در قیاس با مجموعه‌های هفتگی سیما برخوردار بودند. با پخش مجموعه «شب دهم» که نام شناخته‌شده‌ای به نام حسن فتحی را به عنوان کارگردان بر خود داشت به جای دو مرتبه در طول یک سال، در سه مقطع زمانی مختلف کسالت و ناخشنودی ناشی از انتظار یک‌هفته‌ای برای تماشای قسمت بعدی سریال شکسته می‌شد و این خبر خوبی برای مخاطبان دائمی این رسانه بود. سریال‌های ویژه محرم هم مانند دیگر مجموعه‌های مناسبتی سیما در طول یک دهه‌ای که از پخش‌شان می‌گذرد اوج و فرودهای زیادی را تجربه کرده‌اند. در مواردی معدود در ردیف مجموعه‌های ماندگار و به‌یادماندنی سیما جای گرفتند و غالباً در میانه ده‌ها مجموعه ریز و درشت دیگر گم شدند و به جز در آرشيو تلویزیون نشان دیگری از آنها بر جای نمانده است. در این مقال به مجموعه‌های ماندگارتر ویژه محرم می‌پردازیم.

■ **شب دهم (۱۳۸۱): آغاز پر قدرت**

ساخت مجموعه‌ای که بتواند فشارغ از شعارزدگی هم از عهده ادای دین به آرمان‌های ماه محرم برآید و هم اینکه به اصول و قواعد استاندارد مجموعه‌سازی وفادار باشد از آن آزمون‌های دشواری بود که شاید تنها چند نام انگشت‌شمار از آن سربلند بیرون می‌آمدند. حسن فتحی کارگردان صاحب سبک سینما و تلویزیون ایران که البته آن سال‌ها هنوز اعتبار کنونی‌اش را نداشت یکی از آن چند نام انگشت‌شمار بود که بار سنگین مسوولیت ساخت اولین مجموعه مناسبیتی ویژه محرم را بر عهده گرفت و در همان گام نخست کاری کرد که مجموعه‌های مناسبتی محرم در اذهان مخاطبان عام و خاص تلویزیون به عنوان یک ریزراز قابل اعتنا جا بیفتد. البته این اولین باری نبود که فتحی خطر می‌کرد و هشت سال پیش از آن یعنی در زمستان سال ۷۲ اولین مجموعه مناسبتی ویژه ماه مبارک رمضان هم که «همسایه‌ها» نام داشت و کار خوب و قابل قبولی بود باز هم با همت و خطرپذیری فتحی امکان ساخت پیدا کرده بود. در مجموعه «شب دهم» سه موضوع محرم و آیین‌های سنتی مرتبط با آن، بخش‌هایی از تاریخ سلیس کشور که به دوره حکومت رضاشاه پهلوی اختصاص داشت و یک داستان دراماتیک آنچنان هنرمندانه درهم تنیده شده بودند که در تاریخ مجموعه‌سازی تلویزیونی ایران کمتر می‌توان برای آن نظیری یافت. حتی بازیگران اصلی این مجموعه هم از موفقیت‌های آن بی‌نصیب نماندند و حسین یاری (بازیگر نقش حیدر) و پرویز فلاحی‌بور (بازیگر نقش یاور) که تا آن مقطع زمانی به عنوان بازیگرانی متوسط شناخته می‌شدند با بازی مقتدرانه خود در این نقش‌ها که البته تحت هدایت حسن فتحی و به پشتوانه فیلمنامه قوی او اتفاق افتاد، دوران جدیدی از عصر بازیگری خود را آغاز کردند.

باری در این مجموعه نقش جوان لوطی‌مسلسک و عاشق‌پیش‌های را بازی می‌کرد که در مخمصه شطرنج وصال با معشوق که برگزاری مراسم عزاداری امام سوم شیعیان آن هم در استبداد شدید حکومت پهلوسوی اول بود، گرفتار شده بود. امتیاز مهم دیگر این مجموعه تیتراژ زیبا و کارشده آن بود که در آن علیرضا قربانی ترانه‌ای از افشین یدللالی را اجرا می‌کرد؛ تیتراژی متفاوت

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱

تیتراژ فیلمشب دهمدر سال ۱۳۸۱